

Markus Ikola

JASU

**TÄYTTÄ
TUNAROINTIA**

Karisto
Helsinki

© Markus Ikola ja Karisto / Kustannusosakeyhtiö Otava 2024

ISBN 978-951-1-48861-3

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2024

SOLUTASOLLA

Elävien olentojen lihaksissa on kahdenlaisia soluja: nopeita ja hitaita. Nopeat lähtevät käyntiin silloin, kun koulun ruokalassa annetaan lupa ottaa lisää lihapullia. Hitaat ottavat taas vallan, kun pitäisi aloittaa läksyjen teko tai siivota kämppä.

Mun aivoistakin löytyy kahdentyypisiä soluja. Nopeat starttaavat hetkenä, jolloin kaunis tyttö ilmestyy näkökenttään. Solut alkavat heti rakastua ja tuottaa haaveita pussailusta ja häämatkasta Vantaalle.

Hitaat aivosolut rynnistävät esiin varmimmin luksiassa ja kirjoittaessa. Silloin solulima valuu sanojen sekaan ja tekee niistä jotain muuta kuin mitä niiden piti alun pitäen olla. *Valonheitin* on yllättäen valaankeitin ja *hunajapullo* on hanuripallo.

Näitä harmittomia muunnoksia kutsutaan lukivaikeudeksi. Mutta ei se oikeasti ole mikään vaikeus. Useimmiten sanat menevät sekaisin ilman pienintäkään vaikeutta!

Peterillä ei ole ongelmia lukemisessa tai muusakaan oppimisessa. Sen ongelmat liittyvät varatalon solujen määrään ja kokoon. Soluja on ihan liian vähän ja nekin ovat onnettoman pieniä. Nämä kaksi ongelmaa saavat aikaan kolmannen ongelman: Peterin solukko muodostaa vain pianojakkaran kokoisen ihmisen.

Peterin solut ovat myös äärimmäisen herkkiä. Ne tuntevat tämän tästä kutinaa, punoitusta ja pahoinvointia. Peter on allerginen lähes kaikelle paitsi vedelle. Siis tavalliselle, kuplavedestä se saa vatsanväänneitä.

Henkalla on riittävästi soluja luokan pisimmän kaverin titteliin. Henkan solut ovat kasvaneet riittävästi kokoa. Tietoa ja ahkeruutta niissä on saman verran kuin mullakin. Eli poikkeuksellisen vähän. Moni kolmosluokkalainenkin pesee meidät menen tullen oppimisasiossa. Samaan pystyy todennäköisesti myös hyvin koulutettu opaskoira.

Emme kuitenkaan tällaisia asioita murehdi. Kyllä ihminen selviää elämässä vähemmälläkin

viisastelulla. Paitsi tietenkin ne, jotka saavat viisastelusta palkkaa.

Nieminen palkattiin luokkaamme viisastelemaan kuusi vuotta sitten. Siitä lähtien se on opettanut meille asioita, joita tarvitaan elämässä pärjäämiseen. Niemisen ohjeet eivät ole jostain syystä jääneet mieleeni. Tässä niiden tilalle muutama omaan kokemukseeni perustuva neuvo:

1. Pyyhekumia ei kannata työntää nenään, ei edes silloin kun yrittää naurattaa kasiluokan tyttöjä.

2. Jos kuitenkin työntää pyyhekumin sieraimiin, ei kannata yrittää ottaa sitä pois saksilla.

3. Jos kuitenkin päättää poistaa pyyhekumin saksilla, kannattaa lopettaa viimeistään siinä vaiheessa, kun nenä alkaa vuotaa verta.

Muotoilin nämä neuvot paluumatkalla terveysasemalta kotiin. En kuitenkaan saanut kirjoitettua niitä mihinkään. Kuusi juuri ommeltua tikkiä nenässä veivät keskittymiskyvyn kirjallisiin hommiin.

Nieminen huijattiin jatkamaan opetustamme vielä seiskaluokallekin, vaikka ihmisoikeusjulis-

tuksissa nimenomaan luvataan opettajan vaihtuvan yläkouluun siirryttäessä. Nieminen luuli kai saavansa enemmän arvostusta ja liksaa. Kumpakaan ei tullut. Arvostus jäi samalle tasolle kuin rekan jyräämällä minkillä, eikä palkalla voi edelleenkään ostaa asuntoa tai autoa.

No, ei Nieminen asuntoa tarvitsekaan, koska se asuu äitinsä kanssa. Nieminen kyllä muutti viime vuonna eri huoneeseen nukkumaan, koska halusi itsenäistyä ennen kuin täyttää 40.

Autoilukin on Niemisen mielestä turhaa, koska pyörällä pääsee kuulemma ihan joka paikkaan. Onneksi Niemisellä ei ole perhettä. Olisi rankkaa pyöräillä perheen kanssa vaikka Ivaloon appivanhempia tapaamaan.

Laurilla oli onneksi lyhyempi matka pari vuotta sitten, kun se muutti kaupunkiimme. Eikä se tullut Lapualta Jopolla, vaan traktorin peräkärryn kyydissä, muuttokuorman keskellä. Kaveriporukkamme neljäs jäsen ilmestyi peltojen ja perinteiden keskeltä lehmänlannalta tuoksuen.

Laurin perheeseen kuuluu vain kaksi henkilöä: Lauri itse ja sen isä. Laurin lapualaista puhetta on ajoittain vaikea tajuta, mutta yksi asia on saletti: Laurin soluissa on yhtä paljon itsevarmuutta ja

uskallusta kuin tuhannen asukkaan viikinkikylässä. Se sanoo pystyvänsä ihan kaikkeen, paitsi imettämiseen. Ja sitäkin se aikoo kuulemma joskus kokeilla.

Lauri saapuu aina valmistautumatta kokeisiin luottaen ”terveeseen järkehen” ja ”lookiseen päätelyhyn”. Niillä ei jostain syystä saa kuutosta parempia koenumeroita. Vaikka hyviähän ne ovat verrattuina omiini, jotka perustuvat puhtaasti arvauksiin ja huijausyrityksiin.

Lähipiirini suurinta solukkoa liikuttaa LVI-asantaja Urho. Sen solut asuvat meillä ja tarvitsevat toimiakseen makkaraa ja muita ruokasuosituksiin kuulumattomia aineita. Urhon solut tuottavat erityisen runsaasti karvaa ja hikeä. Ne liikkuvat hitaasti ja pyrkivät jatkuvasti sohvalle telkkaria katsomaan. Olen rukoillut monta kertaa, että omat soluni eivät ottaisi mallia Urhon vastaavista. Jos näin kuitenkin tapahtuu, olen valmis kaikkiin mahdollisiin lääketieteellisiin kokeiluihin muuntuakseni normaaliksi ihmiseksi.

Ullalla on vain puolet Urhon solumäärästä. Lisäksi Ullan solut ovat viisaita, helliä ja puhtaita. Niissä on vain yksi vika: ne eivät osaa päättää asioita. Siksi Ulla tarvitsee viisi viikkoa talvitakin

ostopäätökseen ja neljä lisää palautusvaihtoehdon pohdintaan. Ammatinvalinta on huomattavasti vaikeampi rasti kuin takkiostos. Siksi Ulla onkin miettinyt sitä jo 25 vuotta.

Ei Ulla ole kuitenkaan lagereilla lepäillyt. Se kasvattaa kolmea lasta. Tai tarkemmin sanottuna kahta lasta ja yhtä hirviötä. Olen iältäni se keskimmainen ja kaikilla mittareilla mitattuna parhaiten onnistunut yksilö.

Justiina on meistä nuorin. Niin nuori, että se päästää vielä ruikulat vaippoihin. Justiina on kiva, vaikka haiseekin kakalta ja oksennukselta.

Se hirviö on isosiskoni Janttu. Kyseessä on yksi-luokkalainen kummajainen, joka on omituinen yhdistelmä miellyttävää tuoksua ja epämiellyttävää luonnetta. Jotain on ilmeisesti mennyt pieleen Ullan ensimmäisellä raskauskerralla. Olisikohan munasolu päässyt jotenkin pilaantumaan helteellä? Vai ovatko Urhon parhaat siittiöt jääneet maleksimaan siihen siemenjohtoon ja huonoin nuijapää päässyt livahtamaan munasolun sisään?

Janiina Lahtisen solukasa tuottaa tämän surullisen tapahtuman takia enimmäkseen kiukkua, karjumista ja painokelvottomia sanoja. Jostain syystä tunteenpurkaukset kohdistuvat juuri mu-

hun, vaikka mä ärsytän Janttua tahallani hyvin harvoin. Vain koulupäivinä ja viikonloppuisin. Janttu käyttää musta nimiä, joita ei suomalaisista kalentereista ja nimikirjoista löydy. Ne muistuttavat pikemminkin keskiaikaisia kirouksia.

Mun oikea nimi on Jarmo Lahtinen, mutta kaikki kutsuvat mua Jasuksi. Paitsi tietysti 999 prosenttia maailman ihmisistä, jotka eivät vielä tunne mua. Sekin ongelma ratkeaa lähivuosina, kun ponnahtan kansainväliseen julkisuuteen. Sometähtenä tulen tienaamaan miljoonia. Enää tarvitsee vain keksiä, miten musta tulee tähti.

LÄHITAISTELJOITA LÄHI-IDÄSTÄ

Huippu-urheilu ei ole reilua. Suomi joutui pelaamaan jokin aika sitten futisottelun Bosniaa ja Hertsegovinaa vastaan. Siis kahta maata vastaan yhtä aikaa! Ja seuraavana viikonloppuna Suomi kohtasi lentopallossa Alankomaat. Ilmeisesti jokaisen!

Vaan eipä ole tavistenkaan urheilu helppoa. Opin sen kantapään kautta, kirjaimellisesti.

Kun siirryimme yläkouluun, huomasimme olevamme koulun pienimpiä. No, Peter oli ollut alakoulun kolmanneksi lyhyin oppilas vielä kuu-dennellakin, mutta meille muille tilanne oli uusi.

Henkka puki ajatuksemme sanoiksi, kun istuimme koulun kakkoskerroksen sohvatuoleilla:

– Me ollaan ihan surkean kokoisia. Kasit ja ysit